

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

Munkaközvetítés.

A szociális kérdések egyik nagyfontosságú pontja a munkaközvetítés.

A munkaadók is, a munkásosztály is ahol tehetik, szervezkednek és a maguk részére vindikálják e jogot. Hatalmas fegyver ez két szempontból, anyagilag és erkölcsileg egyaránt. Mind-egyik fél a saját munkásait közvetíti és jövedelmet szerez vele.

A munkaadók szervezete rendszeresen oly munkásokat közvetít csak, akik nem tagjai valamelyes munkás-szervezetnek, mely nem áll hadilábon velök.

Viszont a munkások csak saját szervezetbeli munkást közvetítenek munkába oly munkaadókhoz, akik az ő megszabott, előirt szabályok szerint fizetik munkásaikat és akik feltételeiket elfogadják.

Látjuk ebből, hogy itt két ellentétes fél van.

Az itt felsorolt körülmények oly helyen forognak fenn, hol szervezett munkaadók és szervezett munkások vannak s ahol szakmánként vannak szervezve. [Vannak ezeken kívül ugynevezett ipartestületi szervezetek, amelyek szin-

tén munkaközvetítéssel foglalkoznak. Itt nem mondhatjuk, hogy azok egyik vagy másik fél érdekében dolgoznak avagy közvetítenek, hanem a saját anyagi érdekükben. Az ipartestületek főleg a vidéki nagy és kis városokban iparossegédeknek szállót tartanak fenn és munkaközvetítést is végeznek. Az ipartestületi helyi tagoknak kevesebb, a vidéki iparos-mestereknek nagyobb illeték lefizetése mellett közvetítenek segédek. Igen jól jövedelmez ez a két üzlet az ipartestületeknek, mert sohasem azt tekintik, hogy minő munkás kívántatik, csak azt, hogy szakmabeli legyen. Ott helyben, hol az ipartestület van, még tűrhető az állapot. A munkaadó meg is választhatja a munkását, de a vidékre való közvetítésnél már nem.

A vidéki kisiparosnak, ha segédre van szüksége, a legközelebbi ipartestülethez fordul. Be kell küldenie a közvetítési illethekeket, utiköltséget a segéd részére, az illető munkakönyvének elküldésére postaportót, természetesen előre.

Az ipartestületi titkár vagy gondnok ezután közvetít munkást, nem

törődve azzal, használható-e, arravaló-e az illető, olyan munkást kívántak-e. Ő előtte csak az a szempont lebeg, hogy szakmabelit küldjön és a közvetítési díj le legyen fizetve. A kisiparos érdekelével nem törődik. Ha a segédnek nem tetszik a munka, 2-3 nap múlva kijelenti, hogy nem dolgozik, ürügyet keres — talál eleget — s a munkaadó nem tehet egyebet, mint hogy elbocsássa és másik segédet kérjen. Fizethet újra illethekeket, utiköltséget, sőt legtöbb esetben a munkakönyvek utánvétellel vannak megterhelve és szerencse, ha a munkás ledolgozza azt.

Ismételjük, az iparhatóságok minden szak-, hely- és emberismeret nélkül végzik a munkaközvetítéseket.

Megtörténik, hogy némely iparos ágnál, hol a segédeknek szerszámokkal kell felszerelve lenniök, kiküldenek egyet szerszám nélkül; másutt megnyerő külső megjelenést, tisztességes ruhát kívánnak s megtörténik, hogy teljesen lerongyolt, mezitlábba munkást közvetítenek. Korhely, dolgozni nem akaró egyéneket helyeznek el az iparhatósági munkaközvetítésnél, mint említettük, minden

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Nézz kék szemembe . . .

Nézz kék szemembe s higj igaz szavamnak:
Te angyal vagy — nem sejtelek csak annak!
Szeretlek forrón, lángolón, imádlak,
Mert szeplőtlen vagy — nemcsak annak látlak!
Szeretlek, ah! . . . őrzöngve, önfelédten;
Szeretlek, mint ahogy sosem szerettem!
Tiéd vagyok, te napkeleti álom,
Te éltetöm, te korai halálom! —
Tiéd az elmulás, tiéd a lét;
Tiéd vagyok, örökre a tiéd!

Tiéd vagyok, csak a tiéd, te drága!
Tiéd, te édenkert csodavirága:
Tiéd agyamnak minden villanása,
Tiéd szívemnek minden dobbanása —
Teérted küzdve folyjon szívem vére,
S enyém leszel ég és föld ellenére;
Enyém leszel, korán vagy nagysokára:
Legyen bár életem szerelmed ára! —

Előre hát, a küzdelemre fel!

Tiéd vagyok s te az enyém leszel!

Táncoljon esolnakom forgó örvényen:
Nem sülyed el: fentartja szent reményem;
Nem rémit engem szikla, zátony, orkán:
Áthajtom esolnakom a vészek torkán;
A rám szakadó égboltot kitartom,
Ha érzem, hogy karodba vársz a parton! . . .
... De tán, ha már enyém lesz majd a pálma,
Ha éltem álma már valóra válna,
A célnál tán halálomat lelem:
Megöl a hosszú, gyilkos küzdelem! . . .

Ferke Ágost.

Egy anya levele leányához.

A boritékon: „Világosi Magyar Miskáné sz. Königrázi Német Ophélie Ónagyságának Kolozsvárt.“

A levél tartalma: „Kedves leányom! Örömmel olvasom leveledből, hogy unokáim: Adelheid, Bibiána, Ophélie, Friderika és Georgina egészségesek és szépen fejlődnek. Azt is irod, hogy már akkorácskák, hogy francia bonnera van szükséged, hogy a francia nyelvet

elsajátíthassák. Irod, hogy magyarul nem tudnak még jól, de szerinted sokkal helyesebb, ha egyszerre három-négy nyelvet vartyog a gyermek; pedig az ilyen nevelés mellett, ha majd felnő, a társaságban így fogja magát a gyermek a legszebb virágról, az ibolyáról kifejezni: „kitéptem az ibolyát wurzlistól.“

Igaz, hogy én is így neveltelek téged. Francia bonne nál kezdtem, német nevelőnővel folytattam és angol társalkodónővel fejeztem be nevelésedet, mely annak idején „comme il faut“ volt. És te tényleg mind a négy nyelven (mert magyarul is megtanultál a cselédektől egy kevéssé) tudtál beszélni, olvastad a „Gartenlaube“ és az ennek megfelelő francia és angol lapokat s így készíttél téged elő az idegen gouvernantok vezetésével arra a nagy feladatra, melyet a magyar nemzet minden magyar nőtől elvár.

Szegény apád osztrák származású huszártiszt volt. Erdélyben birtokunkhoz közel állomásozott és engem a gazdag magyar leány feleségül vett, hogy rideg életét beanyozzam. Szó szerint értem, mert vagyoni viszonyaim olyanok voltak, hogy tulajdonképpen az én birtokom jövedelméből éltünk standesgemäss.

szaktudás, emberismeret nélkül. Tisztelet, ha van kivétel.

Pedig mily könnyen lehetne jól és célszerűen közvetíteni. Csak bele kell tekinteni a munkás munkakönyvébe, az utba igazít. Megvilágítja a tulajdonosának szaktudását; megmondja, hogy szokott-e hosszabb ideig egy helyen dolgozni s minő fizetés mellett minő munkát végez. Nem mondjuk, hogy a munkakönyv hitelessége csalahatatlanság, de a cél, amire a munkaközvetítés szolgál, a munkakönyv szemügyrevesésével meg lenne közelíthető.

A Védő-Egyesület szakosztályai.

A Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület 1. hó 17-én tartott választmányi ülésén megalakította az alapszabályszerű szakosztályokat. A nemzeti, szociális és emberbaráti intézmények szakosztályának elnöke: Rácz Soma, titkárai: dr. Henneberg Géza, dr. Dömötör Győző és dr. Turányi Zsigmond, tagjai: Vértesi Károly, Buday Gerő, Csapó Samu, Szilágy Péter, Vujevich Alajos, dr. Gál Rezső, Raisz Lajos, dr. Agyi János, Balassa Szilveszter, dr. Balogh Ernő, Báthori Miklós, Diener János, Donoszlóvits V. dr., Fernbach Károly, Fernbach Péter, Gombos Ignác dr., Hauke Imre, Henneberg Sándor, Hermann József, Jovanovits József dr., dr. Kiss Dezső, Kozma László, Lithway Béla, Listyevity Titusz, dr. Mayer Nándor, Markowith Lajos dr., dr. Matzitz Gyula, Prokópy Imre, Szondy Mátyás, Szuppek Gyula, Szilágy Elemér, Spanyol József, Szántó Károly, Strilich Zsiga, Weidinger Lajos, Trenesény Károly.

Az iparvédelmi szakosztálynak elnöke: Mayer István, titkárai: Spitzer Sándor, dr. Fratriesevics-Aszt Vince és Szauer Sándor, tagjai: Vértesi Károly, Mérő Ignác, Csapó Samu, Szilágy Péter, Szondy István, dr. Gál Rezső, Czettl Dezső, Knippl János, ifj. Mihályi János, Báthori Miklós, Bikár P. Milutin, Cserniczky Andor dr., ifj. Ehrlich József, Falcione Lőrinc, Frey Imre, Goldfahn Sándor és fia, Graber Mihály, Hauke Imre, Heinecz Kálmán,

Az idők változtak. Szánom, bánom, hogy neveltetésedet úgy vezettem, amint vezettem és most arra kérlek, hogy a veled szemben elkövetett hibáimat hozd helyre gyermekeiddel, az én kedves unokáimmal, hogy ismét olyan legyen a leányok nevelése, aminő az erdélyi részekben az én időmben és azt megelőzőleg volt, hogy tisztes-séges jó lelkű, igazi magyaros nagyasszonyokká, a falusi nép jótevőivé, a családdal emberiesen bánó egyénekké fejlődjenek. Az az út, amelyen én téged vezettelek, nem ide visz. Tudom, hogy neked nehezodre fog esni, hogy tanácsomat megértsed és kövessed. De megkísérlem megértetni veled az idő változását és a nevelési rendszer szükséges módosítását.

A mi időnkben a külföldi jött-ment, minősítés nélküli leányzókat azért vettük szívesen a házukhoz, mert azok félig-meddig eseléd számba mentek és így melleleg a ti tanítástokat is végezték. Szükségből fogadtunk idegenből származó nőszemélyeket, mert alkalmas magyar leányok nem voltak. Ma azonban igen sok előkelő, művelt, tanítónői oklevéllel bíró magyar leány van, aki „auch klavier, auch deutsch, auch französisch, auch

Heindlhofer R. ifj., Heisinger Antal, János Gusztáv, Karakásevits M., Krizmanits Imre, Kandler József, Kocsis Lajos, Lederer Mihály, Lederer Pál, Listyevity Titusz, Mayer István, Mátrai Zsigmond, Müller Gyula, Novák Elemér dr., Oblát Károly, Pataj Sándor, Petényi József, Polzovits Demeter, Prokópy Imre, dr. Rubiczey Kálmán, ifj. Stempel Samu, Schleszer Sándor, Schön Dezső, Szabó Nándor Péter, Teltsch Gáspár.

A harmadik, a háziipari és iparművészeti szakosztály a leányszakosztály, melynek megalakulásáról már korábban adtunk értesítést.

Ugyane gyűlésen elhatározta az egyesület, hogy a központ leirata alapján fölszólítja a trafikosokat a zilahy magyar gyártmányú Sorompó szivarkahüvely és szivarkapapiros árusítására (Megjegyezzük, hogy a Sorompó papirosok már is kaphatók a Deák Ferenc-köruton levő kis trafikban.)

Szintén a központ leiratára fölhívja az egyesület az órásokat s általában az iparvédelem híveit a Budapesten létesítendő Magyar óraipari szövetséget pártolására.

A jövő asszonya.

A feminizmus napról-napra terjed. Hiába küzdenek ellene egyetemi tanárok, hirtapirók: a nő mindinkább kihívja önállóságát.

Azok, kik komolyan veszik a kérdést és lélektani, meg nevelési szempontból vizsgálják a kérdés mögött rejlő problémát, mindnyájan megegyeznek abban, hogy a jövő asszonyának jellege és értéke a jelen leányának nevelésétől függ legelső sorban.

Még általános emberi szempontból is tagadhatatlan ennek az állításnak az igazsága; kétszeresen igaznak bizonyul azonban akkor, ha a mi különös nemzeti viszonyainkat tekintve, a magyar asszony jövőjére gondolunk. És itt önkéntelenül felmerül bennünk az az aggódo kérdés: vajjon a magyar leányok

nevelése megfelel-e azoknak az igényeknek, melyeket a jövő magyar asszony iránt támasztanunk jogos és szükséges?

Hála Istennek, ma már ellenségeink sem számítanak bennünkhöz a bár bár kelethez; mi magunk meg jogosan mérjük műveltségünket a nyugati civilizációjának mértékével. Csakhogy ez a büszke öntudat még nem elég; tette is szükség van ahhoz, hogy a magyar leánynevelés a modern női műveltség színvonalára emelkedhessen.

A múltban töméntelen hibát követtünk el ebben az irányban. Azt hittük, leányaink jövője boldogságára éppen elég, ha belőlük derék gazdasszonyokat, szeretetreméltó magyar háziasszonyokat nevelünk, s úgy véltük, ezzel a tudománnyal egy jó férj oldalán megélnék leányaink boldogan.

Lehet, hogy a múlt patriarkális viszonyaihoz mérten elegendő is volt ez a nevelési módszer. Ám rövid pár évtized óta a körülmények alaposan megváltoztak; az élet terhei súlyosabbakká lettek, elannyira, hogy immár a nőnek is cselekvő részt kell vennie a létért való kemény küzdelemben. A házassági statisztika is mind szomorubb arányokat mutat és a leánya jövőjeért aggódo anya szorongó szívvel kénytelen számolni azzal, hogy leányának esetleg a saját eszével és kezével kell majd megkeresni a mindennapi kenyeret.

Naiv beszéd az, hogy az asszonyt közéleti hivatása pusztán csak humanisztikus ténnyel szorítja. Miért kelljen a mai kor asszonyának egy életen át a betegágy mellett samaritánus szolgálatokat teljesítenie, mikor értelmi ereje képesíti őt a legnagyobb szellemi harcokra is.

angolul tud és akire sokkal nagyobb megnyugvással bízhatók a leányok nevelését, mint a külföldről bejött nevelőnőkre.

Ezek a tanítónői és tanárnői diplomával bíró művelt magyar nők, ha őket nem felcseléd számba akarnók alkalmazni, sokkal szívesebben vállalkoznának gyermekeink körül való teendőkre, minthogy népi iskolai tanítónők legyenek, mert könnyebb 3-4 gyermek nevelését végezni, mint 70-80 rakoncátlan nebuló tanítónője lenni. Csak a gyengédtelen bánásmódtól való félelem riaszthatja vissza őket.

Sajnálom, hogy éppen az én nevelési rendszerem miatt benned a magyar nemzeti érzés nem fejlődött ki. Egy művelt magyar nevelő sok mindenben lehetne tanácsadó, társalkodónő, jó barátnő, aki még benned is — talán még nem késő — felébreszthetné a nemzeti érzést. Rávezethetne téged, hogy házad táját hazai termékekkel, hazai iparcikkkel, hazai műalkotásokkal rendezd be. Megtanítva, hogy mit ér a szociális munka vár a magyar nőre.

Férjed egyike a legjobb hazafiaknak. A fiuk nevelését a majmolás nem ronthatta úgy meg, mint a leányokét. Ma már annyira sü-

lyedtünk, hogy még a magyar népviseletet sem becsüljük meg. Ha valamelyiktek valami estélyre azt javasolja, hogy magyar ipartermékekből összeállított népviseletben jelenjétek meg, úgy válaszoltok: „csak nem fogunk magunkból maszkurát csinálni“

Járad és szerezd meg leányaid számára a magyar gyermekirodalom remekeit. Az „Én Ujságom“, a „Magyar Lányok“, a „Magyar költészet kincsesháza“, Endrődi és Szabolcska költeményei, Donási és Varga történelmi művei stb. mind hasznára válnak a kicsinyeknek.

A gyermekjátékokkal se üzzetek tréfát. Utmutatásul vedd meg Kiss Áronnak a magyar népies gyermekjátékokról írott könyvét. Ezenkívül figyelmeztessd majd a nevelőnőt, hogy magyarul igaz magyar elbeszéléseket mondjon gyermekeidnek. Ő sokat tud, mert sokat tanult, de eleinte — házad szellemét látva — télni fog azt feltárni. Segíts neki, hogy az idegen szellemet családi körötök szentélyéből kiűzhesse. Férjed szívesen fog szeretni, mint eddig, a magyar hazának pedig megfizethetetlen szolgálatokat tesz.

Falun sok időm van ezekről gondolkodni.

Hiszen szép az a filantrópia, nagyon szép: segíteni elzúllott gyermekeket, szemérmes szegényeket, beteg állatokat és mértéktelen férfiakat. De mikor napról-napra látjuk: miként használják legtöbben hiu cégernek a jótékonyt, hogy mellette szereplésükkel hivalkodjanak, elmegy a kedvünk ettől a jótékonytól.

Azt hisszük, felesleges bizonyítani, hogy méltóbb a nőhöz, ha a tudomány fegyverével vivja meg az élet harcát, mint kemény, brutális, tisztán a férfiaknak való napszámos munkával. Ám, hogy ezt tehesse, a műveltségnek arra a fokára van szüksége, mellyel a diplomával bíró férfiak dicsekszenek.

A magyar asszonyok hálával tartoznak azoknak, kik megnyitották előttük az utat, melyen a műveltség e fokát elérhetik. Leánygimnáziumaink, felsőbb leánynevelőintézeteink mind nagyobb mértékben szaporodnak és örömmel értesülünk arról, hogy Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter újabbán Aradon nyit a felsőbb leánynevelésnek hajlékot. Még néhány év ilyen vezetés mellett és a nagy mű lesz tetőzve; leányaink jövője biztosítva és a jövő magyar asszony olyan, amilyennek legszebb álmainkban álmodtuk. Sohse féljünk attól, hogy a tudomány a nőket „szörnyetegek“-ké fogja lealacsonyítani.

A mai leányokból lesz a jövő asszony és a jövő asszonya neveli a hazának a késői magyar nemzedéket. És bár a jelenkor áldásos intézményeinek gyümölcsét leginkább a késő utókor szedi, mi magunk is hálásan hajtjuk meg lobogónkat az utörök előtt.

Hogy reád is hassak, kijelentem, hogy amíg házad tájkát ebben a szellemben át nem alakítod, noha szívem majd megszakad unokáimért, nem foglak meglátogatni és arra kérek, hogy te se keress fel addig, mert a lelkiismeretfurdalás bánt, hogy neveléssel mennyire tévedtem. Öreg koromban szeretném ezt levezekelni. Szeretném, ha te helyrehoznád azt a hibát, amit én általad szegény magyar hazánkkal szemben vétettem.

Unokáimat csókolom. Téged, abban a reményben, hogy megértettél, még jobban szeretlek és szívből üdvözöllek. Férfjed nagyra becsülöm, de még jobban fogom becsülni, ha a magyar nemzeti állam kiépítése körül kifejtett munkálkodásával nemcsak a társadalomban szerez babérokat, hanem a családi körben is szentté avatja ezen dolgokat, hogy gyermekei majd mint családanyák folytassák az általatok most megkezdendő munkát eredménynyel.

Isten áldjon. Csókol szerető A n y á d .
A másolatot hitelesíti

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

H i r e k .

Kinevezés. Fernbach Károly főispán dr. Veszelyovszky József zombori ügyvédjelöltet díjtalan vármegyei közgazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálatára a vármegyei ügyészséghez osztotta be.

Helyettesítés. Fernbach Károly főispán a Jankovits Dusan elhalálozása folytán megüresedett árvászeki ülnöki állásra Készmárky József dr. tb. árvászeki ülnököt helyettesítette.

Városov Gyula kalocsai érsek bérmautja. Városov Gyula érsek bérmautján május hó 11-én érkezik Zomborba. A városi törvényhatósági bizottság kebeléből kiküldött fogadó bizottság f. hó 16-án d. u. 5 órakor tartotta első gyűlését a városháza tanácstermében, melyen egyértelműleg elhatározta, hogy az érseket nem az egyházközség, hanem maga a város fogadja, nemcsak mint egyházmegyénk főpásztorát, hanem mint városunk szülöttét és díszpolgárát. A fogadtatás, amint hírlik, a lehető legnagyobb pompával fog történni. A részletes terv kidolgozására 3 tagú albizottságot küldtek ki, melynek tagjai Listyevits Titusz főkapitány elnöke alatt Buday Gergely és Latinovits Szaniszló.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közlése teszi, hogy Szaritimirovics László újvidéki, dr. Vas Antal szabadkai és dr. Henneberg Géza zombori ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, végül hogy dr. Grósz Ferenc óbecsei ügyvéd családi nevét „Nagy“-ra változtatta.

Ügyvédegyleti közgyűlés. A zombori ügyvédegylet e hó 13-án tartotta meg Vértési Károly elnöklése mellett ez évi rendes közgyűlését. Az elnök a nagy számmal megjelent egyesületi tagokat üdvözölve, dr. Pataj Sándor egyleti titkár előadta a választmány tartalmát és terjedelmes jelentését az egyesület múlt évi működéséről. A számadások megvizsgálása és a költségvetés megállapítása után Vértési Károly elnök a maga és a titkár, ugyiszintén a választmány nevében bejelentette lemondását, mit a közgyűlés tudomásul vett s a vezetőségnek és különösen Vértési Károly elnöknek hasznos és tevékeny működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az új titkár és választmány következő ügyvédek közül választatott meg: Elnök: dr. Strasser Lajos; alelnök: dr. Lallosevits János, titkár: dr. Pataj Sándor; pénztáros: dr. Buják József; választmányi tagok: dr. Balogh Ernő, dr. Gál Rezső, dr. Gombos Ignác, dr. Guttmann Zsigmond, dr. Mayer Nándor, dr. Nicolics György és Paul Kálmán; számvizsgáló bizottság: dr. Bikár Vojin, dr. Pasztrovits János és dr. Poór Béla. — A közgyűlés után a Vadászkiert éttermében társasvacsora volt.

A zombori Sport-Egylet e hó 21-én, vasárnap délután 5 órakor tartja meg a főgimnázium tornacsarnokában zártkörű háziversenyét.

Tessék adót fizetni. A zombori városi tanács a legutóbbi közgyűlési határozatából kifolyólag felhívást boesajított ki a város adófizető polgáraihoz, hogy adóhátralékát május 15-ig fizesse be, mert különben a pénzügyigazgatóság azt az állami végrehajtókkal a város költségén kiméretlenül be fogja hajtatni. Aki tehát nem akarja bevárni a végrehajtók vizitelését, siessen eleget tenni állampolgári kötelezettségének.

Pártszervezkedés. A monostorszegi függetlenségi és 48-as párt f. hó 12-én tartotta alakuló közgyűlését. Pártelnökül Nagy Béla plébánost választották meg.

Halálozás. Id. szatymazi Zsótér Andor nagybirtokos, az óbecsei társadalom egyik vezető tagja 56 éves korában meghalt. Tallós István folyó évi április hó 15-én életének 73. évében rövid szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 17-én nagy részvét mellett ment végbe.

Halálozás a kórházban. Grosz Jakab kiskéri földbirtokos, a szabadkai Mária Valéria kórházban meghalt. Holttestét Kiskérre szállították.

A koronázás jubileuma. A király koronázásának és a magyar alkotmány helyreállításának negyvenedik évfordulóját június 8-án hivatalosan meg fogják ünnepelni. A művészek által tervezett díszmenetet és hódoló felvonulást össze balasztják el, de júniusban meg lesz a hivatalos ünnep, melynek programját most állítják össze a miniszterelnökségnél.

D. M. K. E. közgyűlése. A Dél-magyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangúlag nagy lelkesedéssel választották meg az egyesület védnökévé József királyi herceget.

A magyar dalosok diszelnöke. A magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége gróf Zichy Gézát diszelnökévé választotta. A szövetség tizenöttagú küldöttsége Erney József elnök vezetése alatt ebből az alkalomból tisztelt gróf Zichy Gézánál. Szóba került az idei nyáron Egerben tartandó országos dalosverseny is, melynek során Dobó István érszobrárt is leleplezik. Az egeri dalosversenyen negyvennyolc hazai dalosegyesület két egymással versenyre s mintegy 2000 magyar dalos fog ez alkalommal összegyűlni. Gróf Zichy megígérte, hogy erre a dalosünnepre elmegy és a rendezendő díszhangversenyen Rákóczi-trilógiájának egyik részletét is be fogja mutatni.

Bács-Bodrog vármegye monografiája. Annak idején mi is hírt adtunk róla, hogy Bács-Bodrog vármegye monografiájának megírására dr. Borovszky Samu, a M. T. Akadémia tagjának főszerkesztése alatt az ország és vidékünk legkiválóbb tudósaitól és íróiból alakult fényes írógárda vállalkozott. A szerkesztőbizottság eddigi intézkedéseiből és a közreműködő munkatársakból joggal következtethetünk arra, hogy vármegyénk megírandó monografiája magas színvonalon fog állni és mindenképpen méltó lesz a vármegye nagy történelmi múltjához. A központi szerkesztőség (Budapest, a M. T. Akadémia palotájában) a télen át is folytonos érintkezésben volt az illetékes körökkel, az egyes fejezetek megírására vállalkozott írógárda pedig, melyet V. I. Ferenc szerkesztő még az ősszel szervezett, szorgalmasan dolgozott, úgy hogy a monografia keziratának egy része együtt van, míg más fejezetekből szakadatlanul folyik az adatgyűjtés. Ugy értesülünk, hogy a központi szerkesztőség egy vagy két előkelő tagja a közeli napokban újból vármegyénkbe érkezik, hogy a fontos kulturális cél érdekében érintkezést keressen az illetékes körökkel és folytassa az előkészítés intenzívebb munkáját. A szerkesztőség említett tagja, a más vármegyékben is bevált módszerhez híven, be fogja utazni a vármegye minden községét s a helyszínen gyűjtött megbízható adatok a megejtendő forrástanulmányokkal együtt alapul fognak szolgálni a község történelmi és néprajzi részhez.

Helyi érdekű vasut Baja és Kiskőrös között. A kereskedelemügyi miniszter Baja—Kiskőrös között építendő h. e. vasutvonatra Baja város közönségének az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. A vasutvonal Baja állomásnál ágazik ki a m. kir. államvasutak vonalából és Bajaszentistván, Érsekesanád Sükösd, Nemesnádudvar, Császártöltés és Kecel községeket fogja érinteni.

A Tisza újból árad. Magyarkanisza határának termőföldjét erősen veszélyezteti a Tisza újabb áradása. A magyarkanisza sziget, melyet a Tisza körülövez, nem volt képes ellentánni az árnak, a töltés megszakadt és alig egy óra múlva elöntötte a 6000 holdnyi termőföldet. Nagy kár ez a lakosság-nak, mert szigetet kisebb parcellákban adták ki a lakosoknak, akik rajta kertészetet ültetnek és ugyszólván ez képezte egyedüli megélhetésük forrását. E terület holdjáért 60—80 koronát fizetett a lakosság bér fejében.

Nagy idők tanuja. Petsits Szeráf dr. újvidéki bejelentő hivatali díjnok, negyvennyolcas honvédorvos a múlt héten 77 éves korában meghalt. Temetése szombaton nagy részvét mellett ment végbe, melyen a megéltben levő negyvennyolcas honvédek egyenruhában jelentek meg.

A főkapitány ur figyelmébe.

A rendőrfőkapitány ur figyelmet tisztelettel fölhívjuk egy városszerte divatozó szokásra. Reggelente a lakoházak utcára nyíló ablakból sűrűn látni gyöngéd vagy kevésbé gyöngéd női kezek kendődobogtatását. A járókelőknek ez a legkevésbé kellemes, mert szemük szájuk porral piszokkal lesz tele tőle, mivel hogy a lobogtatott kendők — portörölő ruhák. Úgy tudjuk, hogy városi szabályrendelet van arra, hogy a portörölő rongyokat az utcára nyíló ablakokon kirázni nem szabad. Kérjük a főkapitány urat, hogy ez intézkedés szigorú megtartására hívja föl a város lakosságát s egyszer s mindenkorra vessen véget az egészségi, de meg esztétikai szabályokba is — no meg a járókelők arcába — útközé kendődobogtatásnak. (Beküldött.)

Muzeumnyitás. A Bács Bodrog vármegyei Történelmi Társulat múzeumának régiségára folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt 10—12 ig nyitva áll. A megtekintés díjtalan. A múzeum a megyepalota balszárnyában, a második emeleten van.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Zombory Jenő tszéki albirót az újvidéki járás bíróságához mint végleges székhelyére rendelte ki.

Megjöttek a fecskék. Isten madárkái csodás ösztönüket követve haza érkeztek, s szorgalmasan hozzálátanak ócska fészkeik kitározásához. De szinte kedvünk volna figyelmeztetni őket: „Csak vissza, vissza, nincs itt kikelet!” Mintha a mogorva természet a régi közmondást meg akarná felejteni: Nem egy fecske, de egész sereg sem csinál tavaszt! — felhős arccal, síró szemmel, hidegen fogadja a nekünk oly kedves vendégeket, a tavasznak biztos hírnökeit.

Május elseje. Nagy népgyűléssel, utána a városon keresztül tüntető körmenettel és végül a Sikara erdőben megtartandó majálissal akarják városunk munkásai ezidén május elsejét megülni. A népgyűlés és a tüntető felvonulás engedélyezése iránt a munkások a rendőrkapitánysághoz egy kérvényt adtak be, de a rendőrkapitányság ezideig az ügyben határozatot nem hozott.

Halálozás. Dr. Schadt Bálint Kishegyves község derék orvosa 38 éves korában váratlanul elhalt.

A Zombori Műkedvelő Fényképészek Egyesülete nagytű gépet szerzett be, amely a tagoknak díjtalanul áll rendelkezésére. A nagytű gép bemutatása, szerkezetének és kezelésének ismertetése folyó hó 21-én, vasárnap, d. e. 11 órakor lesz a felső kereskedelmi iskola kísérletező termében.

A népiskolai törvényjavaslat és a zsidó iskolák. A képviselőházban tárgyalás alatt levő s a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat 15. szakaszának b) pontja szerint az állam azoknak az iskoláknak, amelyekben a tanulók létszáma harmincnél kisebb, csak feltételesen engedélyezhet segílyt. Az Országos Izraelita Iroda emlékiratot nyújtott át gróf Apponyi Albert miniszternek, amely üdvözölte a nemzeti kormányt és annak nagyfontosságú javaslatát, de a törvényjavaslat 15. szakaszának ezen pontját sérelmesnek jelezte több mint száz izraelita iskolára nézve, amelyekben a tanulóifjúság száma harmincnél kisebb. Tekintettel arra, hogy a zsidó iskolák, különösen a nemzetiségi vidékeken a magyarságnak általánosan elismert erős védőbástyái, arra kérték a kultuszminisztert, hogy a sérelmes pontot változtassa meg. A kultuszminiszter nyilatkozatában oly intézkedéseket ígért, hogy a törvényjavaslatnak ezen szakasza a már fennálló iskolákkal szemben visszahatólag alkalmazható ne legyen.

Az alkohol áldozata. Szalai István 50 éves szabadkai földműves a Dungeny-féle koresemhelyiségben ünnepelte a vasárnapi munkaszünetet. Mután jócskán beszédett a buckáiból, támoelvogva indult ki a koresemhelyiség ajtón. A helyiségből leveztető négy lépcsőn azonban már elvesztette az egyensúlyt, megbotlott és hanyatbukott, úgy hogy fejét a kölépcsőbe ütötte, minek folytán agyrázkódást szenvedett. Esméletlenül állapotban szállították a kórházba.

Uj hid a Tiszán. Pancsova és Ujvidék városok, valamint 25 község több százra menő képviselőinek jelenlétében Tételben értekezlet volt, melyen elhatározták, hogy a Tiszának Tétel mellett leendő vasuti és közúti forgalomra alkalmas áthidalása érdekében memorandumot intéznek a kormányhoz, amelyet monstre küldöttség fog átnyújtani Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek. Egyben elhatározták, hogy felkérjük az érdekelt vidék országgyűlési képviselőit, valamint Pancsova és Ujvidék városok főispánját az ügy támogatására és a küldöttséghez való esattakozásra.

Az aratás és a munkások. Óbecséről írják, hogy az ottani gazdakör egyezséget kötött a munkásokkal, amely biztosítja az aratás lefolyását. E szerint minden arató lánconként (2200 négyszögöl) egy méter-mázsát, vagy a termék 11-ed részét kapja. Azonkívül két kocsit szalmát, kaszáknak 10 kgr. búzát és egy korona bért. Ennek ellenében tartozik a munkás learatni, a learatott gabonát két napon át behordani, öt napon át csépelni. Ezen időn túl három korona a napszám, élelmezés nélkül. Az aratórészt is a gazda hordja be. A kukoricaművelésre a megegyezés az, hogy a munkás negyedrészt kap, amelyet a gazda tartozik behordani. Ha a gazda ekével kétszer kapál, a munkás hatodrészt kap, ha tisztán a kukoricát törli, nyolcadrészt, vagy holdankint 16 koronát. Az újjászervezett szociáldemokratákon kívül az egyességet a munkások elfogadták.

A vasuti sztrájk vis major. A kuria most intézte el azokat a pöröket, amelyek az 1904. évi április hónapban kiütött államvasuti sztrájk folytán az államvasutak ellen indítottak. Egyik főlado a szállítmánya késedelmes megérkezéséből eredő kárát, illetőleg vesztett hasznát követte, többben az állatszállítmányokban esett kárak után pöröltek. Mindeme pörökben a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék igen beható és teljesen eredeti megokolással kimondotta, hogy vis majornak tekintendő a munkaadó hibáján kívül beállott és olyan mérvű sztrájk, amely valamely területen vagy muakaágban bizonyos időre, vagy egyáltalán, vagy az illető eset körülményeibe képest lehetetlenné teszi, hogy a munkaadó végzésére alkalmazottakat szerzhessen. A budapesti kir. tábla és a Kuria a törvényszék eme határozatát helybenhagyták.

Uj vasuti megálló. A kereskedelmi miniszter Ujvidékhez intézett leiratában jelzi, hogy a törvényhatósági bizottság kérelmének eleget tett és elrendelte, hogy az újvidék—óbecsei vonat Kliszánál megálljon. A szükséges intézkedések ezirányban már megtették.

Adó a nyugdíj után. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a nyugdíj után való adófizetésről. A rendelet, amely a zombori pénzügyigazgatósághoz is megérkezett, atelöl intézkedik, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíja, végkielégítése, nyugdíjváltása mindenütt rendes megadóztatás tárgyává tétessék.

Az újvidéki I. kiházasítási kölesönös segélyegylet mint szövetkezet igazgatósága a következő köszönőlevelet kapta Kelemen János szablayi lakostól: „Tisztelettel bejelentem köszönetemet, amiért az egylettől leányom számára nagyobb összeg pénzt kaptam, mint amelyet vártam. Köhl Keresztély ur, szablayi ügynökük által tehát jobban ki lettem elégitve, mint ahogy reméltem. Kelt Szablayán, 1907. április 9-én.” Eme köszönő sorok onnan veszik eredetüket, mivel nevezett szövetkezet legutóbbi közgyűlésén a díjakat leszállította, a házassági jutalékokat azonban felemelte. — Helyi ügynökök: Ránay Sándor, szeder u. 65. Lombos Albert ev. iskola.

A hírlapbiztosítók eltörlése. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége április hó 21-én Budapesten, az Otthon írók és hírlapírók köre termében tartja igazgatósági ülést, amelyre javaslatot dolgoztak ki a hírlapkauciók eltörlésére és a politikai hírlapvállalatok, valamint a hírlapírók közötti viszony rendezéséről, továbbá a hírlapírói kamara intézményéről.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy Óutak állomást árvíz miatt április 15-től kezdve az összeforgalom számára megszünteti. Figyelmezteti azonban a közönséget, hogy az Óutakkal szemben fekvő Boosin hajóállomás Óutakkal való forgalomban előnyösen használható, miután a két helység között rendes révátkelés van.

Műkedvelői előadás. A zombori kath. Legényegylet az építendő székház javára, 1907. évi április hó 21-én a városi színházban tánemulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Színre kerül: Rákócziért! Regényes színmű 4 felvonásban II. Rákóczi Ferenc korából. Irta: Erdősi Károly. Főrendező: Müller János. Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Matarits István. Károlyi Sándor főgenerálisa, Horváth János. Vay Ádám munkácsi várparancsnok, Schmidt L. József. Az erdélyi követ, Papp Gábor. Perényi Miklós az egri brigadéros, Fogl Simon. Sennyei, Rákóczi tanácsosa, Ugri Károly. István pap, ferencrendi szerzetes, Muzsik János. Pakos Ádám, Munkács város szenátora, Lux Antal. Vámos Jucika, Kaich Erzsike k. a. Kápolnai János, Müller János. Mikes Kelemen, Kovalovsvky István. Gábor vén kuruc, Mayer József. Bertók kuruc vitéz, Hrabovszky István. 2., 3., 4. kuruc vitéz, Schnadenberger János, Bonifárt József és Szabácsy János. Barna Miska, Rákóczi cigánya. Huber György. Francia szolga Rákóczi-nál, Tieza Teofil. Heller kém, Körmöndy István. Löwinger labanc kapitány, Muzsik István. Varga Péter labanc tisz, Kovalovszky István. I. Labanc katona, Beer Ádám. 2. Labanc katona, Wiener Sándor. I. felvonás. Hulló csillagok. (Történik Munkács mellett.) II. felvonás. Rákócziért! (Történik a munkácsy várban.) III. felvonás. Rákóczi bucsuja. (Történik a vereckei szorosban.) IV. felvonás. Rodostó. (Történik Rodostóban.) A darabban előforduló énekeket betanította és vezeti Tomcsányi Aladár ur. A turogató számokat Vadas Ferkó játsza. Az előadás kezdete pontban 8 órakor. Helyárak: Proscenium páholy 8 kor. Páholy 7 kor. Földszinti ülőhely az I. és II. sorban 2 kor. Földszinti ülőhely III—V. sorban 1 korona 60 fillér. Földszinti ülőhely a VI—VIII. sorban 1 kor. 20 fillér. Földszinti ülőhely IX—X. sorban 1 korona. Deákjegy 60 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. Páholybélők igényei folyó hó 17-ig tartatnak fenn. Jegyek válthatók: a vigalmi bizottság hölgy tagjainál és előadás napján a színházi pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatni fognak. Az előadás után tánc az „Elefánt”-szálló összes termében. Tánemulatságra csak a földszinti jegyek érvényesek. — Külön meghívók nem becsátatnak ki.

Két óráig a másvilágon. Egy Geret Lena nevű newyorki mástelesztendő gyermekkel valóságos esoda történt a minap: két óra hosszat halott volt. A gyermek nem volt beteg, de reggel amikor fölébredt, rosszul érezte magát és látszott rajta, hogy valami baja van. Egyszerre meglapult a lélegzetvétele, arca elkékült, szeme megüvegesedett s a szív verése lassanként egészen elállt. Az anyja orvosért küldött. Az orvos minden próbát megtett, hogy megállapítsa: éle a gyermek, vagy meghalt, s mivel az életnek leg-halványabb jelenségét sem vette észre, megállapította a halált, azután elment. Két óra múlva visszatért, mert valami sejtés nyugtalanította. A gyermeket még előbbi állapotában találta: a szív működése és a lélegzés szünetelt s az arc egészen olyan volt, mint a halotté. Az orvos mégsem tudott hinni a halálban s dörzsölni kezdte a gyermek testét. Nemsokára megindult a gyermek érverése, szíve megdobbant, a levegőcsere megkezdődött, az arcról eltűnt a halál színe és a szeme, melyet megtörtén fogott be az anyja, kinyílt és megélnékült. Nem telt bele egy óra s a gyermek egészen normális állapotban volt megint. Mint egy rossz álom, úgy elmúlt az a két óra, amelyet a másvilágon töltött. Az orvos megállapította azután, hogy a esodálatos esetet a légzőszervnek valami hirtelen beállott

am- és Ten-
atósága köz-
árviz miatt
om számára
au a közön-
ben fekvő
ló forgalom-
a két hely-

A zombori
székház ja-
n a városi
ekötött mű-
re kerül:
felvonásban
a: Erdősi
Személyek:
n. Károlyi
ános. Vay
Schmidt L.
ábor. Peré-
gl Simon.
ri Károly.
es, Muzsik
ros zená-
Kaich Erl-
ler János.
án. Gábor
turuc vitéz,
ruc vitéz,
József és
kőczi cigá-
a Rákóczi-
Körmöndy
y, Muzsik
ovalovszky
Ádám. 2.
felvonás.
s mellett.)
k a mun-
zi bucsuja.
felvonás.
darabban
és vezeti
számokat
s kezdete
roscenium
szinti ülő-
Földszinti
60 fillér.
ban 1 kor.
sorban 1
ti ülőhely
e. Pályo-
nak fenn.
ság hölgy
házi pénz-
gadatnak
Az előadás
es tervei-
inti jegyek
m bocsát-

on. Egy
lesztendő
a minap:
nek nem
lt, rosszul
y valami
élegzetvé-
esedett s
állt. Az
den pró-
e a gyer-
tnek leg-
zre, meg-
Két ora
s nyugta-
állapotá-
lélegzés
mint a
ni a ha-
k testét.
érverése,
megkezdő-
a szeme,
a, kinyilt
óra s a
ban volt
almult az
ltott. Az
sodálatos
beállott

rendellenessége okozta, aminek az orvos vetett véget a dörzsoléssel. Az orvost, dr. Lowenthalt most esodadoktorként ünneplik Newyorkban.

Rablás fényes nappal. Baján a Bayer Hermin-féle trafikba, amíg Bayer kis-asszony ebédelt járt, ismeretlen tettes behatolt egy álkuleszal és onnét elvitt vagy 50-60 korona készpénzt és 800 darab 10 filléres bélyeget.

Megszűnt takarékpénztár. Az ósói Szerb Takarékpénztár mint Szövetkezet beszüntette működését. A felszámolási elrendelést.

Adatok az állatok szellemi tehetségeiről. Egy trancia munkában az állatvilág megfigyeléséről következő érdekes adatok olvashatók: A majmok számoló tehetsége háromnál tovább nem terjed. Ha egy majomnak 3 golyót adunk játékszerű és utóbb egyet elveszünk, a majom ezt a harmadikat keresni fogja. De ha négy golyóval van dolga és ezekből veszünk el egyet, a majom a hiányt nem veszi észre. Egy másik megfigyelt egy szamáról szól, amely egy bikával együtt ugyanegy legelőn élt. A bika a szamarat nap nap után az erősebb jogánál fogva bántalmazta. Egy nap reggelén a szamár egy jókora botot tartva a szájában jelent meg a legelőn és azzal nekiment a bikának, mely a váratlan támadás elől hátrálásban keresett menedéket. — Az elefánt a házi állatok között az erőnek és alkalmazkodásnak elsőrendű képviselője. Ormányával pallókat, hátán pedig máhák, podgyások és terhek egész tömegét szállítja. A gyermekek bölesőit ringatja, horgokkal halászik és mindezt változatlanul egyforma kedélyességgel végzi. Ez az állat, mely természetétől fogva oly félénk, hogy egy kutya ugatásától is megriad, gazdájának intésére azt támogatja a tigris vadászatában, sőt a háboruban is védi ellenségei ellen. — Egy beteg koldus elhagyott kutyája saját számlájára folytatta beteg gazdájának mesterségét. Foga közé vette a pénzdarabot, melyet az arra menőktől kapott, elvitte a pákhez és megette a vásárolt kenyert. Midőn végre a falubeliek megunták az adakozást és a kutya lesoványodott, egészen elmondott arról, hogy a falubeliektől kéregesen és csak idegenekhez fordult alamizsnáért.

A házaló kereskedés ellen. A kereskedelemügyi miniszter Bács-Bodrog-megye által a házaló kereskedésnek Péterréve község területén való eltiltása tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

Legyek ellen az istállóban ugy védekezünk legjobban, ha ajtókat és ablakokat jól elzárunk és lehetőleg trissz rovarporral egy fuvót megtöltünk és a rovarport a fuvó segítségével a mennyezetre és a falakra csapjuk és szórjuk oly bőven, hogy az istálló levegője azzal jól telítessék. Ez a munkát legjobb jókor reggel vagy este végezni. Ha a rovarpor jó és elegendő, akkor a legyeknek legalább 90%-a elpusztul. Ajánlatos továbbá az istállónak legalább egyszer évenként való meszelése, oly mésszel, melybe egy kevés kreozotot is vegyítünk. Celszerű továbbá, ha a falakon közvetlen a mennyezet alatt nyílásokat alkalmazunk, melyek léghezjutást idéznek elő, mi a legyeknek annyira kellemetlen, hogy kerülik a mennyezet, gerendákon vagy deszkákon való letelepedést. A legyek ellen való harcban szövetségeseink a fecskék is, kivált esős és hűvös napokon.

Művészet — Irodalom.

A madarak és a fák napja. Irta Vaday József közs isk igazgató Nagyváradon. Az Országos Állatvédő Egyesület által a „Madarak és Fák napja” tárgyában kiírt irodalmi pályázatra beérkezett pályamunkák bírálata még folyamatban van és így huzamosabb idő kell, míg az utmutatások megjelennek. Ily körülmények között nagyon örvendetes, hogy a fent érintett munka megjelent, de még sokkal örvendetesebb az, hogy egy igen derék munkával vagyunk gazdagabbak. Vaday igazgató teljesen megértette és átértézte az új intézmény lényegét és jelentőségét. A nem nagy terjedelmű, de tartalmas munka tartalmából kiemeljük a következőket: A tanító teendője a program készítésnél. Programok.

Alkalmi versek, mondák, dalok. Hogy élnek a nálunk lakó hasznos madarak. Hányfélék a madarak. A madarak fészkeiről. Naptár a költözőmadarak érkezésének megfigyeléséhez. A lelkes szerző kiváló érdeme, hogy részletes utmutatást ad a tanítóknak teendőikre nézve. Egy pompás eszmét pendit meg, t. i. a növénydekek ligáját. „A liga tagjai szent fogadalmat fognak tenni, hogy védői lesznek a madaraknak és ültetői, ápolói a fáknak.” Az életrevaló és minden tekintetben alkalomszerű munkára még visszatérünk. Addig is melegen ajánljuk mindenki figyelmébe.

Koronázási Emlékfüzet. Ez év június 8 án lesz 40 ik évfordulója annak a nagyfontosságú történelmi eseménynek, hogy dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk, I. Ferenc József megkoronázott. A nemzeti nagy ünnepre egy alkalomszerű füzetet szerkesztett Györfly János székesfővárosi iskolaigazgató, a népiiskolai tanulószereg számára. A cél az, hogy az ország összes iskoláiban megtalálják a hangot, melylyel a gyermekereg is beleilleszkedik abba az ünnepi zenébe, mely széles e hazában hangzani fog az ősz király felé. S a jeles tanügyi író el is találta ezt a hangot, mert a gonddal összeállított könyvecske előnyösen válik ki az eféle alkalmi füzetek közül. Az egész iskolai ünnepély lefolyását tartalmazza ez a füzet; találunk benne ismeretést a királyról, a koronáról, alkalmi költeményeket; benne van Jókai Mór ragyogó szép leírása az 1867 iki koronázásról s ad ünnepi programot. Sikerkelt ünnepi beszédet írt a füzetbe Székely Andor székesfővárosi tanító. A képekkel illusztrált, szép kiállítású könyvecsket a jónévű Buzárovits-cég adta ki. Esztergomban s hogy minden iskolásgyermek megszerezhesse, árát csak 20 fillérre szabta, ami igazán oleső.

A „Vasárnapi Ujság” április 14-iki száma 26 képpel jelent meg, melyeknek egy-egy sorozata Ruyter hollandi tengernagyra, László Fülöp festményeinek kiállítására vonatkozik. Tóth Béláról nekrológgal és arcképpel emlékszik meg a szám. Szépirodalmi olvasmányok: Erdős René és Dutka Ákos verse, Mikszáth Kálmán és Pekár Gyula eredeti s Wharton Edith angolból fordított regénye. Közlemények: Lister arcképe, az aradi Kossuthszobor pályanyertes mintájának képe, képek a háreméletből, a gyermeknapról, a franciák marokkói hadikészületeiről, tárcacikk a hétről, színházi eikk, s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Közintézetek s egyletek. Sakkjáték. Képtalány, Egyveleg stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára egy negyedévre 4 korona, a „Világkróniká”-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest IV. ker., Egyetemutca 4 szám) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

C S A R N O K.

Niagara.

Irta és a Bács-Bodrog Megyei Irodalom Társaság második felolvasó ülésén előadta **Vértesi Károly.** (Vege.)

És a Niagara vize folyik, folyik, merev jégpáncéla alatt sem alszik, vize sem több, sem kevesebb nem lesz, télen, csillanó pihék szállásakor, nyáron, napsugár tűzésekor egyformán szakad, zuhog, a tél hidege sem rak rá bilineset. A légkört folytonosan táplálja a víz.

A Niagaráról, Amerika legismertebb pontjáról, lelkemben viszem a legszebb emléket és a benyomásokat. Rajongva lehet a Niagara szépségéről beszélni.

Este, mint valamely fürdőhelyen, ragyogó kivilágítású boltokban szedik-veszik a Niagara-emléktárgyakat, albumot, levelezőlapot, legyezőt, katulyát, sétatálcát, százféle más tárgyat, képeket, mintha ingyen adnák a souvenirseket.

Szép a Niagara, szép a természetben, a képekben is szép. Nagy a Niagara, nagy, de

már nem páratlan csoda, mert még ennél is van szép és nagy természeti jelenségnél is van szebb, nagyobb, ennél, sőt a zambezinél is van még szebb és nagyobb, dübörgőbb és dörgőbb, a természet játékának hangja 20-25 kilométerre elhallatszik. Most fedezték fel napjainkban és a st.-louis kiállítás földrajzi kongresszusán egy argentiniai bizottság megerősítette a hirt róla. Ignazu-nak hívják, Brazília, Paraguay és Argentína határán van, a délamerikai Ignazu-folyó képezi az esést, mely háromszor olyan széles, mint a Niagara, 60 lábbal magasabb és a vízbősege is 60%-kal nagyobb. Majd ha hozzáférhetőbb lesz a Niagara párja, többet hallunk felőle. A turisták, akik már kifogytak a föld nagyszerűségeiből, bizonyára rövidebb idő alatt tapossák ki a nozzávezető ösvényt, mint a Niagarát tették.

A földrajztudósok legujabban a Himalaja hegységnek azt a részét akarják kutatni, melyet a Bramaputra-folyó tör keresztül s amely völgyben még európai ember nem fordult meg. Hiszik, hogy a vizesésekben gazdag vidék új világesodát fog feltárni. A skót földrajzi társaság már érintkezésben van az indiai kormánnyal e tárgyban, vállalatot akar szervezni.

A kis földgolyót sokan lakjuk, mégsem ismerjük teljesen, habár rengeteg idő mult el a világ teremtése után.

Azt hiszem, hogy a Niagara mindig Niagara marad, míg csak az üzleti tőke el nem vonja a vizeket.

Amit érdekesség dolgában így egyrészt elvesznek a Niagarától, az amerikai világesodától, másrészt hozzáadják. Legujabban 240 méter hosszú alagutat furtak a Niagara-vizesés alatt és egy üvegteremből láthatja és hallhatja az ember a mesésen szép vizesés habjainak a játékát, zugását.

Boldog a jövő turistája. Vizek alatt járhat, fogaskeréken, sodrony pályán kapaszkodhat a jéghegyek tetejére. Hát még milyen szép lesz léghajóról nézni a Niagarát!

A felolvasás közben Krump Vilmos felső kereskedelmi iskolai tanár a következő képeket vetítette:

1. A Niagara vizesés teljes látkepe.
2. Az egyives acélhid a Niagara folyó fölött.
3. A Niagara torka.
4. Az amerikai vizesés Goat Islandról nézve.
5. A Niagara örvénye.
6. Az örvény hullámjátéka.
7. Az amerikai és a közép vizesés a canadai parkból nézve.
8. Az amerikai vizesés.
9. A szép kilátás.
10. A patkóalaku vizesés.
11. Bejárat a Szélbarlaughoz.
12. A patkóalaku vizesés széle.
13. A patkóalaku vizesés a Terrapin szikláról nézve.
14. Sellők az amerikai vizesés előtt.
15. A patkóalaku vizesés a canadai oldalról nézve.
16. Esti hangulat.
17. Niagara a gőzhajóról nézve.
18. Indián típus.
19. Az indián monda. A törzsfőnök leánya mint a Niagara áldozata.
20. A jég-hid.
21. A Prospect Park zuzmarás fája.
22. Jégdombok a Niagara esése mellett.
23. Téli mulatság a jégdombon.
24. Szerző a Niagaránál.

HIRDETÉSEK.

A Rákóczi (bajai) uton egy külön bejárattal, villamos világítással berendezett tágas

UTCAI SZOBA

butorozva, esetleg butor nélkül kiadó. — Tudakozódni lehet a 3-3 kiadóhivatalban.

Bérbeadási hirdetmény.

A szépligeti kaszinó közhirre teszi, miszerint a Szépliget községben levő **kaszinó-egyleti helyiségeit, vendéglőt** 1907. évi július hó 1-től kezdődőleg két és fél évi időtartamra bérbeadja.

Bérelni szándékozók sziveskedjenek bér ajánlataikat alulírt igazgatóságnál legkésőbb **1907. évi május hó 15-éig** szóval megtenni.

A bérlő által fizetendő évi bérösszeg 2200 korona.

A bérleti feltételek alulírt igazgatóságnál bármikor betekinthetők.

Szépligeten, 1907. április hó 14-én.

A szépligeti kaszinó igazgatósága:

Kopeczky József, jegyző. **Pollák Mátyás,** 3-1 igazgató.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Kittüntetések:

Arad
Budapest
Bécs
Belgrád
Lorin
Nagybeeskerek
Nagyvárad
Pozsony
Panesova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy aranyérem.

Faj tojások!

Fehér orpington

és

Sárga orpington

fajtiszta angol importált tyukok tojásai kaphatók **állami nagy aranyéremmel** és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi gazdaságban

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál 12-12

NAGYBECSKEREKEN,

darabja 70 fillér.

Rázásmentes kipróbált biztos csomagolás **ingyenes.**

Előjegyzések már most elfogadhatók.

Őszi szállításra nagytestű **emdeni libák, pekingi kacsák, fehér orpingtonok, sárga orpingtonok** előjegyezhetők.

451. sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Szilbács községében megüresedett közrendőri állásra pályázatot hirdetünk; évi javadalmazás 600 korona készpénzfizetés, ruházat és teljes felszerelés havi utólagos részletekben. Magyar nyelv tudása szóban és írásban megkívántatik.

Pályázati kérvények alulírott előjárósághoz legkésőbb **1907. április hó 26-ig** benyújtandók.

Szilbács, 1907. április hó 10.

ZARÁNDY ZOLTÁN,
jegyző.

MISA PETLYÁNSZKI,
bíró.

NE HIGYJE EL, HANEM GYŐZDÖDJEK MEG RÓLA,

hogyan van cég, ahol hihetetlenül olcsón, (értsd: nem a minőség rovására olcsón) vásárolhat és zárhatja: **első minőségű, selyemszítaszövetet, keveretlen tiszta gépkendő olajat, henger- és motorolajat, „Uzso” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítő anyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, eszközöket vasrészeket, modern közlőműveket és szíjakat.**

EZ A CÉG: *—5
SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TÁRSA műszaki iroda és raktár.
BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 26. szám.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levélcím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Vadász Pál

okl. építésmérnök műszaki irodája Baja.

Gazdasági épületek, gyárépületek, téglagyárak, modern áruházak, lakóházak, nyaralók, bérházak, templomok, valamint bármiféle épületek tervezése, költségvetés készítése és művezetése, régi épületek külső és belső átalakítása.

Tervek, költségvetések és ajánlatok felülbizálata, — kész épületek felülvizsgálata.

Szerződések és építési feltételek fogalmazása, becslések stb.

Kataszteri, urbéri, vagy tagosítási térkép szerinti határ, illetve mesgye megállapítások.

Birtokfelmérések, térképezések, gazdaságok beosztása és parcellázása. Utcák és terek szabályozása, utörzskönyvezések, dűlőutak kitűzése, gazdasági vasutak és utak nyomjelzése, lejtmerézesek.

Csatornázás, vízvezeték, világítás, fűtés, beton és vasbeton munkák tervezése és költségvetés készítése.

Peres és vitás esetekben szakértői véleményadások.

3-2

1202. sz. 1907.

HIRDETMÉNY.

Mely szerint Csonoplya községe részéről közhírré tétetik, hogy a község határában gyakorolható **vadászati jog** 1907. évi július hó 1-től 1913. évi július hó 1-ig terjedő 6 évre Csonoplya községhezánál **f. hó 30-án d. e. 9 órakor** megtartandó nyilvános szóbeli árverés alkalmával haszonbérbe fog adatni, melyre az érdeklődők ezennel meghivatnak.

Részletes feltételek a községi jegyzői irodában megtudhatók.

Kelt Csonoplyán, 1907. április 14.

DEÁK ANDOR, KOPPING ÁDÁM,
jegyző. 113-2-1 bíró.

Részletfizetésre!

Részletfizetésre!

A nagyérdemű közönség b. tudomására adom, hogy nagyobb forgalom elérése végett **villanyvilágítási berendezést, villanyos csillárokat**, amelyből óriási választék állandóan raktáron van, **leszállított árak** és

részletfizetés mellett is berendezem.

Kérem a nagyérdemű közönséget raktárom megtekintésére.

Költségvetéseket és terveket díjtalanul készítem.

Tisztelettel

TELTSCHE GÁSPÁR,

hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási vállalatja.

*-9

Részletfizetésre!

Jóállás két év!

GÖSZI PÁL

cementáru gyára Zombor Thököly-ut 18. (az udvarban).

Ajánlja saját gyártmányu és 420 atmoszfera nyomással készült **cementlapjait** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig folyosók, konyhák, fürdőszobák, templomok, kapualjak beburkolására.

... Beocsini cementgyári Unio részvénytárs. ... Seidner Bernát és Fia Lalasinci mészgyárak képviselője és raktára.

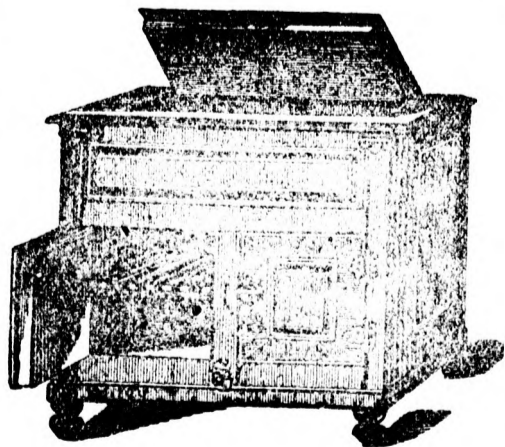
Elárusítás kicsinyben és nagyban.

Cimre ügyelni kérem.

30-4

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos, valamint zománczott főzőedény kereskedése ZOMBOR (Bácska).

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy üzletemet a legjobb minőségű

zománczott főzőedényvel

kibővíttem és azt a n. é. közönségnek a legolcsóbb árban számítom, kérve a n. é. közönség szíves partfogását.

Továbbá dús raktár mindenféle **jégszekrényekben** (vendéglősök, mészárosok és magánosok részére), **fürdőkádokban** és **konyhafelszerelésekben.**

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogáruk elkészíttetnek.

Javítások olcsón és pontosan.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Harkányi fürdő.

Kénes hévvezű gyógyfürdő, Baranyamegyében, s a pécs—mohácsi vasutvonalon jövet Siklós—Vókányon száll ki az utas, honnét 30 pernyi távolságra éri a fürdőt. Pécsről 1 óra alatt juthatni el a harkányi kénfürdőbe, melynek vize sikeresen használható **izom- és izületi csúznál, köszvényes bántalmaknál, gyomorhurutnál, bőrbajoknál, angolkóránál, vérbajoknál** massage kurával kapcsolatban stb.

A gyógyépületben 60 szoba van, **napi 2 kor. 80 fillérért.** A községben 200 különféle lakás kapható.

Rendelő fürdőorvos: dr. Heller József.

A harkányi fürdő határain messze túlterjedő hírnévnek örvend, melyet forrása csodálatos gyógyisikereinek, valamint a megfelelő gyógyberendezésnek köszönhet.

Az angolkerti stílusban ültetett szép parkban van a fürdőintézet, mely a felső és alsó fürdőkből áll. A felső fürdőben foglaltatik 24 magas, világos, tágas jó szellőztetéssel ellátott fürdőszoba, 24 szép fehér márványkádval. Az alsóban 20 fürdőszoba van.

A fürdőidény alatt a legjobb zenekarok szórakoztatják a fürdő közönséget.

A siklós—vókányi állomás és Harkány közötti személyforgalmat társasági járatok bonyolítják le.

Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.
A fürdő-felügyelőség.

3-1

963. sz. kig. 1907.

Árverési hirdetés.

Nádálja község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog, az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján Nádálja község tanácsstermében **f. évi május hó 4-én d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen 1907. évi augusztus hó 1-től 1913. évi július hó 31-éig terjedő időszakra vagyis 6 évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Nádálja, 1907. április 8.

Kekeзовich István, **Kosztity Milán,**
jegyző. 2-2 bíró.

525/907.

Pályázati hirdetés.

Ókér községben 600 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irtóki állásra.

Kellően okmányolt kérvények az ujvidéki járás főszolgabírójához **1907. évi április hó 30-ig** nyújtandók be.

Ujvidék, 1907. évi április hó 6-án.

Dr. Fratricsevits István,
tb. főszolgabíró.

2-2

2431. szám

kbiz. 1907.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye közig. bizottsága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a zombor—óbecsei h. é. vasut részvénytársaság kérelme folytán a zombor—óbecsei h. é. vasut céljaira Óbecse község határában szükséges és az óbecse—ujvidék—titeli h. é. vasut részvénytársaság (Budapest V. Lipót-körut 3. szám), a Bács-Bodrog vármegyei h. é. vasut részvénytársaság (Budapest V. Lipót-körut 3. szám), továbbá Óbecse községe, Bajsanszki Tósa, Bajsanszki Száva, Bajsanszky Vládó, Bajsanszki Mátá, Jelkity Szima, Jelkity Danesika és neje, Ördög Pál, Ördög István, Atyimov Gávra és Velimir, dr. Vlahovits Iván és neje, Zsivancsev Dina, Zsivancsev Ilija, Lazárevits Józsoné, Bózsits Gruja, Milovánov Nitya, Paukovits Ottó, Milovánov Lyubomir Mladenov, Komáromi György, Rájsli Jánosné, Rájsli Viktor, Szabó György kisk., Szabó szül. Gyuresik Borbála, róm. kath. iskola alap, kk. Papp János, kk. Sárvári Mihály, Julia, Pál és Lázár, Ferencz György és Takács Pálné Ferencz Erzsébet, Rumincsik József, Pulai Lajos, Lendvai Jánosné, Károlyi Ferencz, Sárvári Géza, Szöllősi Ádámné szül. Kozma Rozália és kk. Julianna és Vincze, Gál Márton, Kurunczi József, özv. Apatoczki Jánosné szül. Gulyás Róza, Glavaski Jása, Glavaski Koszta, ifj. Zsótér Andor, Czrveni Iván, Acsai Istvánné, kk. Sándor Katalin, Imre, József, István, Lázár, Konez János, Nagy György (csonka), Kovács György madarasi, Szakál Mária, Tüski Mátyás, Jovity Jankovits Eufemia alapítvány, Mózes Károly, Hadnagyev szül. Jelkits Lepszava, kk. Milán, Vászta, Krisztina és Mila, Ördög András és neje Nagy Erzsébet, Radanov Koszta, Kis Mihály tarka, Dzsittov Jócza, Nagy György félegyházi, kk. Zorád Sándor, István, Ferencz és János, Zorád István (Antal fia), Tüski Antal, Tüski Mátyás, kk. Matity Zsófia és Lyubicza, Lazarevits Józsoné, Báлинд Pál, Trbity Péra, Papp Györgyné, Trbity Uros, Martonovits István, Zorád Györgyné Német Erzsébet, kk. Midits Bogdán, Jelena, István és Angelina, kk. Szabó József, Varju Pálné, Eszteleczi István, Zsivkov Deján és Vujicza, Bain György, Lázár Pál és neje, Raffainé Kis Verova, Kis Csantavéri Jánosné, Zsivkov Dragutin, Juhász András és neje, Konez István, Rájsli Balázs, Prodanov Milicza, Prodanov Koszta, Lazarevits Józsoné, Majorné Petrovits Mária, Abanits Teréz, Frenner Krisztina, Lázits Katalin, Petrovits Szidonia, Deák József és neje, Megyeri Sándor, Glavaski Czvetkóné, Csiplics Novák, Grbincsik Ádám, Zsivkov Brankó, Deján és Dragutin, Milovánov Szimó, Bukovits Pálné, Kovács Antal kupak, özv. Katyanszki Mitáné, Katyanszki Szreto, Emilia, Évicza, Nagy János félegyházi, Gagity Mladen, ifj. Horváth András bögre, kk. Gibulov György, Kata, Angelina, Panta, Milicza, György, Nagy István Csonkáné, Hann István, Ördög József és neje, Nagy szül. Német Verona, Sztaparszki Paja, özv. Milovánov Tósóné, Czrveni Lázó, Ördög Flórián, Varnyu Ignác és társa, Gubincsik György és neje, Mandóczki Jánosné, Kékity Ácza, Kis Ignác Sárváriné, Seres Ádám, Miskovits Sándor, Miskovits Szilveszter, ifj. Magyar Mihály, Kovács Tamás és neje, óbecsei gör. kel. szerb egyház község, Nagy Ferencz csongrádi, óbecsei róm. kath. egyház község tulajdonát képező földterületekre nézve kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1907. évi márczius hó 11-én 17708/III. 1907. szám alatt kelt intézvényével a kisajátítási eljárást elrendelte.

Az 1881. évi XLI. t. cz. értelmében kiküldött bizottság a helyszini tárgyalást az idézett törvény alapján Óbecse községben a község házábanál 1907. évi április hó 27-én (szombat) d. e. 10 órakor fogja megkezdeni.

Miről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás Óbecse község község házábanál a hivatalos órák alatt 1907. évi április hó 12-étől 1907. évi április hó 26-áig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére kitéttetik és hogy a tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv és ár ellen és minden telekkönyvi érdekeltnak a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni.

Végül kijelentetik, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg és hogy a meg nem jelenés vagy a felszólamlásnak elmulasztása az idézett törvény 36. §-ában körülírt jogi következménnyel jár.

Zombor, 1907. évi április hó 6-án.

Fernbach Károly,

főispán,

mint a közig. bizottság elnöke.

3-3